

ส่วนที่ 3

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

โครงการวิจัยโครงการนี้ได้ทำการรวบรวมองค์ความรู้ อันเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านเป็ดรีดใน รวมไปถึงการถ่ายทอดทักษะการทำวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ให้กับนักวิจัยชุมชนด้วยการทำงานร่วมกันกับนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ได้ให้ความรู้ในการประเมินสถานการณ์ขั้นต้นในด้านความเสี่ยงที่เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง และการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าชายเลนอย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อระบบนิเวศ รวมทั้ง การพัฒนาการพึ่งตนเองด้านพลังงานจากวัสดุการเกษตรที่เหลือใช้ในพื้นที่ จนกระทั่งนักวิจัยชุมชนสามารถปฏิบัติได้จริง เก็บข้อมูลได้จริง และ วิเคราะห์ผลเบื้องต้นได้จริง

อย่างไรก็ดีภายใต้สถานการณ์ที่กลุ่มผู้บุกเบิกอนุรักษ์ป่าชายเลนในชุมชน และ จำนวนเยาวชนที่จะเข้ามาสืบทอดงานอนุรักษ์ที่ลดลง ทำให้ชุมชนบ้านเป็ดรีดในกำลังเผชิญกับ “ช่องว่างประชากร” และ “ช่องว่างความรู้” ที่อาจจะขาดหายไปได้ในอนาคต หากไม่มีกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหลังจากที่หน่วยงานที่สนับสนุนจากภายนอกลดความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

ด้วยหลักคิดเรื่อง “การพึ่งพิงตนเองของชุมชน” นั้น ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ควรจะมีแนวคิดในการพึ่งพาตนเองด้านนักวิจัยชุมชน และ แหล่งทุนภายในชุมชนเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในด้านอุปกรณ์การเก็บข้อมูลการกัดเซาะ ค่าใช้จ่ายในการสำรวจป่าชายเลน ค่าใช้จ่ายในการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ เป็นต้น

แนวทางในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่เน้นชดเชยค่าใช้จ่าย(โดยไม่ได้แสวงหากำไร) ที่ชุมชนต้องแบกรับภาระจากการเข้าเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ของหน่วยงานภายนอก ทำให้รายรับหลังหักค่าใช้จ่ายของศูนย์การเรียนรู้มีเหลือไม่มากนัก และอาจจะไม่เพียงพอที่จะเป็น “เงินทุน” เพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านงานวิจัยท้องถิ่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับป่าชายเลน อันเป็นแหล่งอาหารและรายได้หลักของชุมชน อีกทั้งกิจกรรมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในชุมชนที่ปรากฏในรูปของสื่อต่างๆ รวมถึง กิจกรรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนในบ้านเป็ดรีดในเอง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาแหล่งเงินทุนจากช่องทางอื่นๆ เช่น เงินบริจาคจากกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลน และ กลุ่มโฮมสเตย์ เช่น ร้อยละ 5 ของรายรับเพื่อเป็นเงินทุน ในการจ่ายค่าตอบแทนแก่มัคคุเทศก์น้อย หรือสนับสนุนกิจกรรมเยาวชนด้านการอนุรักษ์ป่าชายเลน เป็นต้น นอกจากนี้ชุมชนอาจจะต้องขอเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น การเขียนข้อเสนอโครงการเพื่อของบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ แหล่งเงินทุนอื่นๆ โดยข้อเสนอโครงการจะมีความหนักแน่นในเชิงเนื้อหา สะท้อนปัญหาที่ชุมชน และ มีข้อมูลสนับสนุนทางวิทยาศาสตร์ ที่ชัดเจน อันจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนได้อีกด้วย